Schriftelijke vragen ex artikel 40 Reglement van Orde

Aan: het college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn
Van: fractie Forum voor Democratie
Datum: 26 oktober 2025
Onderwerp: Europese subsidie voor arbeidsintegratie van azc-bewoners

Inleiding / Toelichting
De fractie van Forum voor Democratie heeft kennisgenomen van het bericht *"Europese subsidie helpt azc-bewoners sneller aan passend werk"* (Alphens.nl, 15 oktober 2025).
Volgens dit bericht heeft de gemeente Alphen aan den Rijn van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een Europese subsidie van ruim € 700.000 ontvangen om bewoners van het asielzoekerscentrum te begeleiden naar werk, via jobhunting, jobcoaching en taallessen, uitgevoerd door Rijnvicus.
De fractie merkt op dat zowel Europese als rijksmiddelen publieke belastinggelden zijn. Het is daarom van belang dat deze middelen doelmatig, transparant en rechtvaardig worden besteed. Daarbij geldt dat niet alle gemeenten dergelijke subsidies ontvangen, terwijl de beoogde doelstellingen en mogelijke risico's, zoals uitval of beperkte plaatsing , aanzienlijk kunnen zijn.
In het artikel wordt niet vermeld dat het project betrekking heeft op het asielzoekerscentrum aan de Genielaan in Hoorn-West, waar circa 400 bewoners verblijven, waaronder 176 statushouders. De gemeente heeft met het COA afgesproken dat dit azc vijf jaar zal blijven bestaan en in 2029 zal sluiten, zonder mogelijkheid tot verlenging.
In de berichtgeving wordt echter gesproken over het streven dat "de bewoners van het azc zo snel mogelijk hun plek vinden in onze samenleving". Deze formulering lijkt niet alleen te doelen op arbeidsdeelname, maar ook op structurele huisvesting en langdurige vestiging in de gemeente, hetgeen vragen oproept over de feitelijke reikwijdte van dit project en de gevolgen voor lokale huisvesting en taakstellingen. De fractie acht het van belang dat de raad duidelijk inzicht krijgt in de mogelijke gevolgen van dit project voor toekomstige taakstellingen, huisvesting van statushouders en de omvang van de lokale asielopvang.
Het rapport *Grenzeloze Verzorgingsstaat: de gevolgen van immigratie voor de overheidsfinanciën* (Van de Beek, Roodenburg, Hartog & Kreffer, 2021) laat zien dat migratie substantiële druk kan leggen op publieke middelen. Dit onderstreept het belang van een zorgvuldige risicoanalyse en transparante verantwoording bij subsidieprojecten zoals dat in Alphen aan den Rijn. De fractie verzoekt daarom het college de gehanteerde kosten-batenanalyse, gevoeligheidsanalyses en aannames openbaar te maken.
Uit de Amsterdamse pilot blijkt dat met een investering van €2,5 miljoen ongeveer een derde van de deelnemers een betaalde baan vond. De vraag is in hoeverre Alphen aan den Rijn, met een aanzienlijk lager budget per deelnemer, vergelijkbare resultaten kan behalen, zeker gezien de beperktere arbeidsmarkt. Transparantie over kosten, resultaten en doelstellingen is daarom essentieel.
De fractie ziet aanleiding om hierover de volgende vragen te stellen.

1. Subsidie en doelstellingen

1.1. Uit welk Europees fonds is de toegekende subsidie afkomstig en wat is het exacte bedrag?
1.2 Welke concrete doelstellingen en prestatie-indicatoren zijn aan deze subsidie verbonden?
1.3 Hoeveel bewoners van het azc worden in totaal binnen dit traject begeleid?
1.4 Hoe wordt het succes van de trajecten gemeten en gerapporteerd aan de gemeente?

2. Financiering en risico's

2.1 Hoeveel van de subsidie wordt besteed aan directe begeleiding en hoeveel aan projectorganisatie of overhead?
2.2 Wat gebeurt er met de subsidie indien de gestelde doelen niet worden gerealiseerd?
2.3 Draagt de gemeente een financieel risico bij het niet behalen van de doelstellingen?
2.4 Op welke wijze en met welke frequentie legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over voortgang en besteding van de middelen?

3. Uitvoering en samenwerking

3.1 Waarom is gekozen voor uitvoering door Rijnvicus en is hiervoor een aanbestedings- of selectieprocedure gevolgd?
3.2 Hoe verloopt de samenwerking met het COA, werkgevers en taalaanbieders?
3.3 Welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat het project leidt tot verdringing van andere werkzoekenden?

4. Resultaten en meetbaarheid

4.1 Wanneer wordt een traject als geslaagd beschouwd?
4.2 Wat gebeurt er met deelnemers die niet willen deelnemen, geen werk vinden of tussentijds uitvallen?
4.3 Worden de resultaten openbaar gerapporteerd aan de gemeenteraad?

5. Vergelijking met andere gemeenten

5.1. Welke andere gemeenten hebben vergelijkbare subsidies ontvangen en wat is de omvang daarvan?
5.2 Op basis van welke overwegingen heeft het college besloten om een Europese subsidie aan te vragen voor arbeidsintegratie van azc-bewoners, in plaats van voor andere doelgroepen binnen de gemeentelijke arbeidsmarkt waarvoor eveneens ondersteuning wenselijk is?
5.3 Wordt samengewerkt met omliggende gemeenten om ervaringen uit te wisselen en resultaten te vergelijken?

6. Langetermijnperspectief

6.1 Wat gebeurt er na afloop van de driejarige subsidieperiode?
6.2 Worden succesvolle onderdelen structureel voortgezet en, zo ja, hoe worden deze dan gefinancierd?
6.3 Welke maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat het project na afloop verdwijnt zonder blijvende resultaten?

7. Methodologische aannames en gevoeligheidsanalyses

7.1 Op welke aannames over integratie, productiviteit en uitvalpercentages zijn de projectramingen gebaseerd?
7.2 Is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, bijvoorbeeld bij lagere plaatsingspercentages?
7.3 Hoe worden de resultaten getoetst aan landelijke of regionale cijfers over arbeidsparticipatie van asielmigranten?
7.4 Worden deze berekeningen en analyses openbaar gedeeld met de gemeenteraad?

8. Benchmarking en verantwoording

8.1 Zijn er benchmarks of referentiestudies gebruikt om de aannames te valideren?

8.2 Hoe beoordeelt het college de betrouwbaarheid van de gebruikte gegevens en berekeningen?

8.3 Welke onafhankelijke instanties controleren de financiële en inhoudelijke voortgang van het project?

9. Locatie, doelgroep en mogelijke huisvesting

9.1 Kan het college bevestigen dat het project betrekking heeft op het asielzoekerscentrum aan de Genielaan waarin circa 399 bewoners verblijven, waaronder 176 statushouders en 223 asielzoekers die nog in procedure zijn?

9.2 Betreft het bewoners met lopende asielprocedures of statushouders met een verblijfsvergunning?

9.3 Worden deelnemers binnen de gemeente geplaatst of ook in omliggende gemeenten?

9.4 Impliceert de formulering “hun plek vinden in de samenleving” dat deelnemers zich blijvend in Alphen aan den Rijn zullen vestigen?

9.5 Zijn er afspraken gemaakt over doorstroom naar reguliere huisvesting?

9.6 Hoe verhoudt dit project zich tot de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders?

9.7 Kan het college bevestigen dat de gemeente Alphen aan den Rijn momenteel één asielzoekerscentrum heeft met circa 399 bewoners?
Hoe verhoudt deze capaciteit zich tot de gemeentelijke taakstelling uit de Spreidingswet (686 personen) en de uitvoering van het subsidieproject?

9A. Doelgroep, aantallen en feitelijke reikwijdte

9A.1 Kan het college bevestigen dat binnen de genoemde 399 bewoners 176 statushouders verblijven, waarvan 155 kinderen?

9A.2 Kan het college bevestigen dat slechts 89 van de genoemde 176 statushouders 18 jaar of ouder zijn, en dat dit de enige groep is die daadwerkelijk in aanmerking komt voor begeleiding naar werk binnen het subsidieproject?

9A.3 Aangezien in het artikel wordt vermeld dat het project zich specifiek richt op “een enigszins grote groep jonge vrouwen”, kan het college aangeven hoeveel vrouwen binnen deze 89 volwassen statushouders feitelijk tot de doelgroep behoren?

9A.4 Hoeveel deelnemers verwacht het college concreet aan dit project, uitgesplitst naar geslacht en leeftijdscategorie, en wat zijn de verwachte kosten per deelnemer op basis van het totale subsidiebedrag van €700.000?

9A.5 Hoe verhouden deze geraamde kosten per deelnemer zich tot de Amsterdamse pilot, waar 2,5 miljoen werd besteed aan 233 deelnemers (gemiddeld circa €11.000 per persoon)? Wat zijn de kosten per deelnemer op basis van de kleinere doelgroep?

10. Bestaande initiatieven en afstemming

10.1 Welke bestaande initiatieven in Alphen aan den Rijn richten zich reeds op integratie via werk, taal of participatie?

10.2 Hoeveel deelnemers nemen deel aan deze bestaande trajecten en welke resultaten zijn tot nu toe behaald?

10.3 Hoe wordt overlap tussen bestaande en nieuwe initiatieven voorkomen?

10.4 Is het nieuwe project bedoeld als aanvulling op of vervanging van bestaande trajecten?

10.5 Hoe wordt de afstemming tussen de verschillende uitvoerende partijen georganiseerd?

11. Loon, inkomensaanvulling en financiële effecten

11.1 In welke sectoren worden deelnemers naar verwachting geplaatst en wat is het gemiddelde loonniveau?

11.2 Houdt het college rekening met het feit dat veel van deze banen laagbetaald of deeltijd zijn?

11.3 Hoeveel deelnemers zullen na afronding van het traject volledig financieel zelfstandig zijn?
11.4 Hoe wordt omgegaan met eventuele inkomensaanvulling via toeslagen of bijstand?
11.5 Worden deze structurele kosten meegenomen in de beoordeling van de effectiviteit van het project?

12. Doelgroep en gelijke behandeling

12.1 Hoe groot is de groep “jonge vrouwen” waar in het artikel naar wordt verwezen?
12.2 Waarom heeft de gemeente ervoor gekozen zich specifiek te richten op een “enigszins grote groep jonge vrouwen” binnen het azc, en op basis van welke analyse of beleidsafweging is dit besluit genomen?
12.3 Wat is de leeftijds- en geslachtsverdeling van de bewoners van het asielzoekerscentrum?
12.4 Wordt binnen het project rekening gehouden met culturele of praktische factoren die deelname aan werk kunnen bemoeilijken?
12.5 Hoeveel bewoners vallen binnen deze doelgroep, en hoeveel blijven daarmee buiten het bereik van het gesubsidieerde project?
12.6 Hoe verhoudt deze keuze zich tot het gemeentelijke uitgangspunt van gelijke behandeling en gelijke kansen voor alle bewoners die ondersteuning bij arbeidsparticipatie nodig hebben?
12.7 Is deze doelgroepbenadering een vereiste vanuit de Europese subsidieregeling, of een eigen beleidskeuze van de gemeente?
12.8 Indien het een lokale keuze betreft, hoe heeft het college deze afweging onderbouwd en is de raad hierover vooraf geïnformeerd of betrokken geweest?

13. Tijdspad en gevolgen na afloop van de bestuursovereenkomst

13.1 Kan het college bevestigen dat de bestuursovereenkomst met het COA loopt tot 2029, en wat gebeurt er daarna met het asielzoekerscentrum?
13.2 Hoe wordt het project afgerond indien het azc in 2029 sluit of van functie verandert?
13.3 Wat gebeurt er met deelnemers die na afloop van het project nog begeleiding nodig hebben?
13.4 Worden deze deelnemers gehuisvest of verder begeleid binnen Alphen aan den Rijn of elders?
13.5 Zijn hierover afspraken gemaakt met het COA of andere instanties?
13.6 Aangezien de bestuursovereenkomst met het COA loopt tot 2029 en de gemeentelijke taakstelling op grond van de Spreidingswet voorziet in opvang voor 686 personen, kan het college toelichten hoe deze taakstelling zich verhoudt tot de huidige bezetting van het azc (circa 399 bewoners) en tot de toekomstplannen voor opvangcapaciteit binnen de gemeente?

14. Vergelijking met Amsterdamse pilot en kosteneffectiviteit

14.1 Is het college bekend met de Amsterdamse pilot waarin 233 asielzoekers werden begeleid, waarvan 83 (36 procent) een betaalde baan hebben gevonden, bij een projectbudget van € 2,5 miljoen?
14.2 Welke lessen of inzichten uit deze pilot zijn meegenomen bij de opzet van het Alphense project?
14.3 Hoe verhoudt de subsidie van € 700.000 voor circa 400 bewoners zich tot de Amsterdamse investering van € 2,5 miljoen voor 233 deelnemers (ongeveer zes keer zoveel per deelnemer)?
14.4 Acht het college het realistisch dat met een aanzienlijk lager budget vergelijkbare resultaten kunnen worden behaald, gelet op de beperktere schaal en arbeidsmarkt in Alphen aan den Rijn?
14.5 Wordt in de Alphense subsidieaanvraag expliciet rekening gehouden met het feit dat de feitelijke doelgroep aanzienlijk kleiner is dan het totaal aantal bewoners van het azc, en wat betekent dat voor de verwachte kosteneffectiviteit?

14.6 Wordt bij de voortgangsrapportage onderscheid gemaakt tussen:
– deelnemers met een betaalde baan;
– deelnemers in voorbereidingstrajecten (sollicitatie, training);
– deelnemers zonder resultaat?

14.7 Hoe wordt in de Alphense aanpak rekening gehouden met obstakels die in Amsterdam zijn gesignaleerd, zoals taalbeperkingen, werkgeversbereidheid en reisafstand tot het werk?

14.8 Hoe beoordeelt het college de uitspraak dat dergelijke projecten “zichzelf terugverdienen” via belastingopbrengsten, gezien de lagere lonen en eventuele inkomensondersteuning waarop deelnemers vaak aangewezen blijven?

15. Financieringsbron en Europese component

Uit de beschikbare documentatie blijkt dat de subsidie waarop dit project is gebaseerd vermoedelijk afkomstig is uit het *Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) 2021–2027*, uitgevoerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Binnen deze regeling valt het thema “arbeidstoeleiding van bewoners van COA-locaties”, waarvoor samenwerking tussen gemeenten en het COA verplicht is.

De fractie van Forum voor Democratie verzoekt het college te bevestigen dat dit inderdaad de regeling betreft en om toelichting te geven op de bijbehorende voorwaarden, waaronder de verdeling van Europese, nationale en gemeentelijke bijdragen, de beleidsafweging om deze subsidie aan te vragen en de verplichtingen die hieruit voortvloeien.

15.1 Uit openbare informatie blijkt dat de subsidie is aangevraagd in het kader van de *Subsidieregeling AMIF, ISF en BMVI 2021–2027*, specifiek onder Bijlage D – Integratie, thema “arbeidstoeleiding van bewoners van COA-locaties”. Kan het college dit bevestigen en de exacte regeling, het referentienummer en de beschikking (datum, bedrag, looptijd) vermelden?

15.2 De AMIF-regeling vereist cofinanciering, doorgaans in een verhouding van 75 procent EU-bijdrage en 25 procent nationale of lokale middelen. Kan het college aangeven hoe deze verdeling voor het Alphense project is toegepast en welk deel door de gemeente (bijvoorbeeld via Rijnvicus of ambtelijke inzet) wordt ingebracht?

15.3 Kan het college toelichten hoe de keuze tot deze specifieke subsidieaanvraag tot stand is gekomen, inclusief de interne besluitvorming, eventuele samenwerking met het COA of SZW, en de mate waarin de gemeenteraad voorafgaand aan de aanvraag is geïnformeerd of betrokken?

15.4 Welke beleidsafdeling en portefeuillehouder zijn verantwoordelijk voor de uitvoering, monitoring en rapportage van dit project, en hoe is de interne coördinatie tussen gemeente, Rijnvicus en het ministerie van SZW georganiseerd?

15.5 Kan het college inzicht geven in de exacte financiële opbouw van het project, inclusief:
– het totale bedrag van de toegekende subsidie,
– het aandeel dat uit Europese AMIF-middelen wordt gefinancierd,
– het aandeel nationale cofinanciering (SZW), en
– het aandeel dat door de gemeente zelf wordt ingebracht (financieel of in natura, bijvoorbeeld ureninzet of uitvoering door Rijnvicus)?

Aansluitend op de mededeling van de griffie dat de subsidie in april 2025 bij het ministerie van SZW is aangevraagd en inmiddels is toegekend, wordt het college verzocht te bevestigen uit welk fonds (bijvoorbeeld AMIF of ESF+) deze subsidie afkomstig is, en de toekenningsbeschikking (inclusief datum, nummer en voorwaarden) aan de gemeenteraad beschikbaar te stellen.

15.6 Is het college bekend met het feit dat de gemeente Amsterdam voor een vergelijkbaar project (arbeidstoeleiding asielzoekers, 2024–2026) géén Europese subsidie heeft aangevraagd maar de uitvoering volledig met gemeentelijke middelen financiert? Kan het college toelichten waarom Alphen aan den Rijn wél heeft gekozen voor een Europese subsidieaanvraag en welke voordelen of verplichtingen daaraan verbonden zijn?

15.7 Wordt in de gemeentelijke communicatie en rapportage duidelijk vermeld dat het project mede wordt gefinancierd uit Europese middelen in het kader van de AMIF-regeling, en dat hiervoor door de gemeente zelf een subsidieaanvraag is ingediend? Zo ja, op welke wijze wordt hierover richting inwoners en raad gecommuniceerd?

15.8 Hoe en met welke frequentie wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang, financiële verantwoording en verplichtingen die voortvloeien uit deze Europese subsidierelatie, inclusief eventuele risico's bij niet-naleving van de AMIF-voorwaarden?

Slot en conclusie

De fractie van Forum voor Democratie verzoekt het college om volledige transparantie over de herkomst, besteding en resultaten van de toegekende Europese subsidie voor arbeidsintegratie van bewoners van het asielzoekerscentrum.

Wij vragen tevens om inzicht in de financiële verdeling tussen Europese, nationale en gemeentelijke bijdragen, en in de beleidsmatige keuzes en verplichtingen die aan dit project zijn verbonden.

Daarnaast acht de fractie het van belang dat de gemeenteraad volledig inzicht krijgt in de langetermijngevolgen van dit project — met name op het gebied van huisvesting, integratie, gemeentelijke taakstellingen en structurele kosten.

Tot slot verzoeken wij het college te verduidelijken of de subsidie daadwerkelijk uit Europese middelen afkomstig is, of dat het gaat om nationaal of lokaal geld dat via een Europese regeling wordt gealloceerd.

Heldere communicatie over de financieringsstructuur is essentieel voor een transparant en verantwoord financieel beleid en voor een juiste beeldvorming richting de inwoners van Alphen aan den Rijn.

Wij danken het college bij voorbaat voor de beantwoording van deze vragen.

Forum voor Democratie
Filine Verloop